

Memorandum voor het **Meetjesland**

Gemeenteraadsverkiezingen

14 oktober 2018

Inhoudstafel

Inleiding	3
1. Verdere uitbouw van natuur- en bosgebieden	4
2. Soorten om trots op te zijn	6
3. Verbindingen zijn cruciaal	7
4. Meer natuur zorgt voor meer welzijn	8
5. Natuur en erfgoed	9
6. Voeding en landbouw	10
7. Energie en klimaat	11
8. Mobiliteit	13
9. Ruimtelijke ordening	15
10. Conclusie	17
11. Contactgegevens	18

Inleiding

Natuurpunt en Partners Meetjesland stelde dit memorandum op samen met haar lokale afdelingen. Een verdere uitbouw van de natuur en de transitie naar een duurzame regio staan centraal in dit document.

Met het Burgemeestersconvenant hebben de Meetjeslandse gemeenten zich de voorbije jaren geëngageerd om het terugdringen van de CO₂-uitstoot waar te maken. Het is belangrijk om op dit elan verder te werken.

Als lokaal bestuur kan je de transitie versnellen door aan de kar te trekken, initiatieven een duw in de rug te geven met bijgestelde wetgeving en gerichte steun, of door de juiste partners rond de tafel te verzamelen. Daarom brengen we in dit memorandum inzichten, voorstellen en ideeën samen in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen, en reiken we concrete handvatten aan.

Vanuit onze eigen werking hebben wij de voorbije jaren ernstige inspanningen geleverd om in het Meetjesland de natuurkwaliteit te verhogen en de transitie mee vorm te geven. We zorgden in heel wat natuurgebieden voor het herstel van natuur en bos. Met de projecten Korte Keten Meetjesland (over lokale voeding) en Restjesredders (over voedselverspilling) streven we naar een duurzame voedselvoorziening. De Stroomcoaches en de Klimaatacademie zorgen voor energiebesparing bij gezinnen. Met het project Autodelen Meetjesland hebben we ook een start gegeven aan de deeleconomie.

We hopen dat dit memorandum de Meetjeslandse gemeentebesturen en ook anderen inspireert om het Meetjesland natuurlijker en duurzamer te maken. We willen hier graag samen met hen actief werk van maken.

(foto: Elif Stepman / burgemeesters bij ondertekening van het Burgemeestersconvenant)

Onze voorstellen

“Behoud en uitbreiding van natuur in de gemeente past in de doelstellingen van het Burgemeestersconvenant.”

1. Verdere uitbouw van natuur- en bosgebieden

Natuurgebieden zijn veilige havens voor heel wat dier- en plantensoorten en versterken de biodiversiteit in je gemeente. De aankoop en inrichting van natuurgebieden blijft belangrijk voor de verdere uitbouw van volgende belangrijke natuur- en bosgebieden in onze regio:

- De boscomplexen van het Landschapspark Drongengoed (Drongengoed-Keigat-Burkel - Het Leen-Lembeekse Bossen en de bossen van Aalter)
- Het Meetjeslands Krekengebied
- De valleien van de Oude Kale en de Poekebeek, de Lieve en de Burggravenstroom

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Voorzie **subsidies** voor zowel de aankoop, inrichting, ontsluiting, als het beheer van natuurgebieden door natuurverenigingen. Budgetteer hiervoor een bedrag van **minimaal 1 euro per inwoner per jaar**. Grond is namelijk duur en de Vlaamse overheid financiert maar een deel van de aankoopkost van gebieden. Grondverwerving door Natuurpunt gebeurt trouwens volledig op basis van vrijwilligheid van de eigenaar.
- Gemeenten kunnen bos realiseren samen met Natuurpunt, bvb. via de campagne ‘**Bos voor iedereen**’.
- Zorg voor **logistieke ondersteuning van natuurverenigingen**, bvb. het ter beschikking stellen van een natuurlokaal voor werkmateriaal of de ophaling en verwerking van beheerresten, waarbij maximaal ingezet wordt op de valorisatie tot energieproductie.
- Beheer de **eigen gronden natuurvriendelijk**. Doe dat in samenwerking met de lokale Natuurpunt-afdelingen.
- Ondersteun een goede **toegankelijkheid** van de natuurgebieden (wandelpaden, kijkhutten,...).
- Organiseer of ondersteun **plantacties** door scholen of de aanleg van geboortebossen of -dreven.
- Geef **scholen en verenigingen** een kant-en-klaar, **gratis aanbod** om de natuur in de gemeente op een actieve manier te verkennen. Een klimaatgids, natuurgids of ander arrangement boeken kan via Natuurpunt en Partners Meetjesland.

Inspiratie

- Zowel **Assenede** (jaarlijks 10.000 euro) als **Sint-Laureins** (de voorbije legislatuur 50.000 euro) en **Nevele** nemen het voortouw en voorzien aankoopsubsidie voor natuur. Ook andere gemeenten ondersteunen de aankoop van natuur. Dit verlicht de financiële last voor de plaatselijke vrijwilligers van Natuurpunt en zorgt ervoor dat meer kan gerealiseerd worden. Gunstige neveneffecten zijn o.a. overstromingsbestrijding omdat de natuurgebieden als waterbuffer dienst doen.
- De gemeente **Evergem** realiseerde de voorbije legislatuur haar belofte 'één boom per inwoner'.
- Natuurpunt Meetjeslandse Kreken en de gemeente **Sint-Laureins** legden midden in de polders een picknickplaats en hoogstamboomgaard aan. Nog in Sint-Laureins ondersteunt de gemeente de uitbouw van een nieuw wandelnetwerk in het tot voor de aankoop door Natuurpunt geheel ontoegankelijke Zonnebos.
- **Kaprijke** realiseert elk jaar een geboortebos in samenwerking met De Watergroep en de Gezinsbond.
- Natuurpunt en De Vlaamse Waterweg bebossen binnenkort een perceel in **Lovendegem**. De gemeente krijgt de kans om dit samen met Natuurpunt als een geboortebos bij de bevolking kenbaar te maken.
- Natuurpunt sloot met de gemeenten **Lovendegem en Nevele** een huurovereenkomst af voor verschillende percelen in de Vallei van de Oude Kale.
- **Maldegem** en **Eeklo** bieden aan scholen elk schooljaar een gratis klimaatpakket aan, waarin onder meer de klimaatwandeling 'Op stap met de klimaatdokter' is opgenomen.

(foto: Frank Maes)

2. Soorten om trots op te zijn

We vinden in het Meetjesland soorten die typerend zijn voor de regio: de steenuil, de bruine kiekendief, vleermuizen, de paling,... Het is belangrijk dat we deze (vaak zeldzame) soorten koesteren en alle kansen geven. Deze soorten dragen bij aan de streekidentiteit en helpen het maatschappelijk draagvlak op te bouwen voor natuur.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Zorg voor gemeentelijke of regionale **soortbeschermingsacties**.
- Neem **maatregelen** die cruciaal zijn voor de specifieke soorten (bvb. knotbomen voor steenuilen, dreven voor vleermuizen,...).
- Ondersteun **inventarisatieacties** van natuurverenigingen.
- Doe mee aan **publiekscampagnes** zoals het Grote Vogelweekend, de Nacht van de Vleermuis,... Ze kunnen bekend gemaakt worden via de gemeentelijke communicatiekanalen.

Inspiratie

- De gemeenten **Maldegem** en **Knesselare** ondersteunden de voorbije jaren amfibieënoverzetacties in het Drongengoed via promotie en een tijdelijk politiereglement.
- De gemeente **Assenede** ondertekende in 2015 het charter 'bij-vriendelijke gemeente'. Daaruit ontstond de Bijenwerkgroep Assenede, die de ruimte krijgt om bijvriendelijke projecten uit te denken en te (laten) realiseren.

(foto: www.ludogoossens.be)

3. Verbindingen zijn cruciaal

De Meetjeslandse groene plekken zijn vaak versnipperd. Natuurverbindingen langs bijvoorbeeld natuurlijke waterlopen zorgen ervoor dat dieren en planten zich kunnen verplaatsen van het ene naar het andere groengebied, op zoek naar beschutting, voedsel en soortgenoten. Cruciaal in het Meetjesland is het verbinden van de bossen van het Landschapspark Drongengoed, zodat een robuust boscomplex gerealiseerd kan worden.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- **Dreven, veldbosjes, houtkanten**,... zijn cruciaal om de Meetjeslandse bossen beter te verbinden. Realiseer deze verbindingen op gronden van de gemeente.
- Zorg voor het **behoud** van alle waardevolle landschapselementen (knotbomen, poelen,...) door voldoende handhaving. Stimuleer de **aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen via een subsidiereglement**
- Maak een **bermbeheerplan** op. Een gedifferentieerd bermbeheer goed voor planten en insecten en afvoer van alle maaisel zijn cruciaal.
- Zorg voor een **natuurvriendelijk onderhoud van waterlopen** en creëer hierbij blauwgroene verbindingen.
- Ondersteun **paddenoverzetacties** waarbij ook structurele maatregelen genomen worden, betrek scholen en verenigingen.

Inspiratie

- In **Aalter** composteert de gemeente zelf het maaisel uit wegbermen. Er is ook differentiatie in de maaidata in relatie tot doelstellingen (bvb. verschraling, insecten,...). In **Knesselare** verwijdert de gemeente de beheerresten van het natuurgebied Kattenbos.
- Natuurpunt **Zomergem** stelde een bermbeheerplan op, dat met milieuambtenaar en groendienst wordt opgevolgd. **Maldegem** beschikt zelfs over een ecologische maaier die de klepelmaaier vervangt. Bovendien opteert Maldegem voor de afbouw van strooien met zout en schakelt ze over op pekel, waardoor er minder zout in de berm terecht komt.
- De gemeente **Zomergem** ondersteunde enkele acties van de Uilenwerkgroep van Natuurpunt Zomergem (o.a. steenuilenkasten).
- De gemeente **Sint-Laureins** heeft een bomenplan dat breed gedragen is door de landbouwers en natuurverenigingen.

(foto: www.ludogoossens.be)

“In parken met een hogere diversiteit aan planten en dieren komen bezoekers beter en sneller tot rust.”

4. Meer natuur zorgt voor meer welzijn

Natuur doet wat met een mens. Dit is geen naïef, geromantiseerd idee maar steeds meer wetenschappelijk onderbouwd. Zo werd wetenschappelijk aangetoond dat mensen uit een meer biodiverse omgeving een meer diverse gemeenschap van micro-organismen op hun huid hebben en dat deze als rem werkt tegen bepaalde allergieën.

Ander onderzoek toonde aan dat bezoekers beter en sneller tot mentale rust komen in gebieden met een hogere diversiteit aan planten en dieren, en dat negentig minuten wandelen in de natuur leidt tot meer rust in de hersenen. Kortom, een natuurlijke en groene gemeente heeft een rechtstreeks positief effect op het welzijn van burgers. Investeren in meer toegankelijk groen is dan ook even belangrijk als de realisatie van bijvoorbeeld sport- en cultuurvoorzieningen.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Maak **groennormen** op (= richtlijnen die de maximumafstand tot een woning en de minimumoppervlakte van groen en natuur bepalen per inwoner).
- Zorg voor een natuurvriendelijk beheer van **parken, tuinen, schoolomgevingen, zorginstellingen**.
- Ondersteun scholen bij de aanleg van **natuur- en klimaatvriendelijke speelplaatsen** (www.pimpjespeelplaats.be).
- Bied kansen aan **gevelgroen**.
- Zorg voor **speelbossen**.
- Ondersteun samenwerking tussen zorginstellingen en natuurverenigingen, bijvoorbeeld voor het gezamenlijk **beheer van natuur**.

Inspiratie

- **Zelzate** en **Eeklo** stimuleren inwoners om hun straat te vergroenen via een reglement voor geveltuintjes.
- In **Maldegem** werken de gemeente en Natuurpunt samen rond de bivakzone en het speelbos in Kleit.

(foto: www.ludogoossens.be)

“Kijken naar het verleden kan ons helpen om betere beheerkeuzes te maken voor de toekomst.”

5. Natuur en erfgoed

Ons typisch Meetjeslands landschap is vooral de laatste eeuw sterk veranderd. Het behoud van specifieke landschapskenmerken is cruciaal voor de identiteit van onze regio. Kennis over de historiek van een landschap kan erg belangrijke informatie opleveren voor het uittekenen van een beheervisie voor een gebied, maar ook voor het selecteren van waardevolle landschappen en eventueel landschapsherstel. Vergeet niet dat ook oude bomen monumenten zijn.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Breng de meest **waardevolle historische relict**en in kaart en bescherm ze. Daartoe behoren ook oude bomen, haagkanten en co.
- Zorg voor **financiële ondersteuning** van dreven en andere kleine landschapselementen (KLE's) via een gemeentelijk subsidiereglement.
- De landschappelijk **groene inkleding van grote gebouwen** gebeurt door groene buffers of bedrijfsgroen te voorzien.
- Ondersteun **oude beheerpraktijken** zoals heidebeheer, hooilandbeheer, knot- en hakhoutbeheer via een beheersubsidie aan Natuurpunt.
- Voer **natuurherstelwerken** uit gebaseerd op **historische info**. Natuurpunt kan hierbij helpen.
- Natuurpunt is eigenaar van heel wat **historische relict**en die vaak een link hebben met oude landbouwpraktijken of religie (sluisjes, kapelletjes,...). De eigen middelen zijn echter niet bestemd om erfgoed te beheren. Een kleine **tussenkomst** vanuit de gemeente kan vaak het verschil maken.

Inspiratie

Verschillende gemeenten hebben een subsidiereglement voor de aanleg en het onderhoud van KLE's zoals bomenrijen, fruitbomen, houtkanten, knotwilgen, poelen,... (o.a. **Aalter**, **Knesselare**, **Kaprijke**, **Maldegem**, **Sint-Laureins**).

(foto: www.ludogoossens.be)

“Gezond en lokaal voedsel bevordert de omschakeling naar een andere soort landbouw.”

6. Voeding en landbouw

Het Meetjesland is een voedingsregio bij uitstek. Door te kiezen voor gezond en lokaal geproduceerd voedsel bevorderen we de transitie in de landbouw naar een milieu- en diervriendelijke landbouw, verminderen we het aantal kilometers dat voedsel aflegt tussen producent en consument, en geven we landbouwers een eerlijke prijs. Bovendien beperken we voedselverspilling door de consument dichterbij ons voedsel te brengen.

De wetenschap keerde de voedseldriehoek om. Het beperken van de vleesconsumptie en het promoten van meer groenten voorkomen hart- en vaatziekten. De vleesconsumptie minderen beperkt ook de CO₂-uitstoot drastisch.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Bevorder de productie en consumptie van gezonde, lokale voeding. Dat kan door **biologische landbouw** te ondersteunen en **hoevewinkels, voedselteams en boerenmarkten** de ruimte te geven en te ondersteunen. In het kader van het project www.korteketenmeetjesland.be werden meerdere initiatieven concreet uitgewerkt. Bekijk samen met producenten en consumenten wat haalbaar is in jouw gemeente.
- Bied op **recepties** lokale, biologische en/of plantaardige hapjes aan, gemaakt door plaatselijke cateraars die met **streekeigen producten** werken.
- Neem in **bestekken biologische en plantaardige alternatieven** op, zodat kantines en ziekenhuizen gezonde en plaatselijke voeding aanbieden.
- Voer een **wekelijkse vegetarische maaltijd** in op scholen en bij instellingen.
- Voorkom **voedselverspilling**. Natuurpunt en Partners Meetjesland startte hier www.restjesredders.be voor op. Gemeenten kunnen acties van dit project ondersteunen.
- Laat **subsidies voor buurtfeesten** mee afhangen van de keuze voor lokale en biologische producten.
- Stel eigen **landbouwgronden ter beschikking** van biologische landbouwers, bvb. door samenwerking met www.delandgenoten.be.
- Stimuleer initiatieven zoals samentuinen door bijvoorbeeld **gemeentelijke gronden ter beschikking** te stellen. Ook groen- en parkzones met klein en groot fruit, beheerd door de buurt, versterken het samenleven en het bewustzijn voor gezond en lokaal voedsel. www.velt.be kan hierbij een goede partner zijn.
- Natuurpunt stelt **grond gratis** ter beschikking van plaatselijke landbouwers. Vaak is er bij aankoop van deze gronden een achterstallig beheer waardoor ze niet meteen inzetbaar zijn. Een **tussenkost vanuit de gemeente** (hulp van gemeentearbeiders, materiaalkosten, kraan ter beschikking stellen,...) kan het verschil maken.

Inspiratie

- **Evergem** startte enkele jaren geleden met Donderdag Veggiedag (www.evergem.be/veggiedag).
- **Maldegem** heeft een ‘Eetbaar park’ dat samen met vrijwilligers wordt beheerd.
- **Eeklo** werkt aan volkstuintjes in verschillende buurten.

(foto: Helena Van Den Driessche)

“Een ambitieus klimaatactieprogramma kadert in het Burgemeestersconvenant.”

7. Energie en klimaat

We zorgen er in het kader van het Burgemeestersconvenant en Meetjesland Klimaatgezond voor dat de CO₂-uitstoot in de regio drastisch vermindert. Dat moet de negatieve effecten van de klimaatopwarming (verdroging, wateroverlast, ...) verzachten. Een ambitieus actieprogramma in samenwerking met inwoners, bedrijven, verenigingen en landbouwers, is cruciaal.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Kies voor de uitbouw van een **duurzame energieproductie** (wind, zon, biomassa,...) **op geschikte locaties** voor mens, natuur en landschap. Vergroot het draagvlak door te kiezen voor een rechtstreekse participatie van de bevolking en gemeente.
- Bevorder **energiebesparing** bij de bevolking. Je kan hiervoor onder meer een beroep doen op acties via het project www.energiebesparenmeetjesland.be/energiezuinigwonen.
- Woningen hebben een groot aandeel in het energieverbruik. Werk aan een versnelling van **diepgaande renovaties**. Geef renovatie-advies en -begeleiding. Ondersteun of organiseer wijkrenovaties. Zorg voor maatregelen op maat voor specifieke doelgroepen, zoals een renteloze lening en een persoonlijke begeleiding.
- Geef inwoners extra subsidies voor **milieuvriendelijke materialen** en maatregelen, bvb. het gebruik van FSC-gelabeld hout, isoleren met houtwol of kalkhennep in plaats van PUR enz.
- Geef het goede voorbeeld: als gemeente ‘benoveer’ (www.ikbenoveer.be) je bestaande gemeentelijke gebouwen en bouw je vanaf nu enkel nog **energieproducerende gebouwen**. De gebouwen zijn daarbij ook nog eens **circulair**: de gebruikte materialen zijn herbruikbaar of recycleerbaar, dus bij afbraak zijn ze meer dan enkel afval. Bovendien zijn de gebouwen zo ontworpen dat ze aangepast kunnen worden aan **wijzigende functies en behoeften** van gebruikers.
- Vraag aan je **netbeheerder** om zijn investeringsplannen af te stemmen op een **nul-uitstoot** van CO₂ vóór 2050, met een plan voor uitfasering van het fossiele aardgasnet en een snelle groei van alternatieve energie voor verwarming en transport.

Inspiratie

- Stad **Eeklo** is voortrekker op vlak van duurzame energie: windmolens met focus op participatie, de uitbouw van een warmtenet met restwarmte van de verbrandingsoven en het geplande project 'Zon in Eeklo'.
- De gemeente **Waarschoot** kocht energiemeters, zodat de inwoners kunnen kijken wat hun verbruik is.
- De gemeente **Maldegem** doet aan energiebesparend patrimoniumbeheer: energievreters worden verkocht of gesloopt, nieuwbouw met strenge E-norm, zonneboiler op het zwembad, LEDverlichting,...
- Verschillende gemeenten ondersteunen Repair Café, een initiatief waarbij inwoners hun kapotte materialen kunnen laten herstellen door vrijwilligers.

(foto: www.ludogoossens.be)

“Een duurzaam mobiliteitsbeleid vertrekt vanuit het STOP-principe.”

8. Mobiliteit

Vandaag staat de auto nog steeds te centraal in het beleid. Een duurzaam mobiliteitsbeleid voor een leefbaar Meetjesland is een beleid dat vertrekt vanuit het STOP-principe: voorrang voor voetgangers (Stappers), fietsers (Trappers) en collectief vervoer (Openbaar vervoer). Ook het delen van vervoersmiddelen is belangrijk. Gemeenten die hun mobiliteitsbeleid vanuit dit uitgangspunt opbouwen, worden leefbaarder, veiliger en beter bereikbaar.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Kies voor een mobiliteitsbeleid waarin voetgangers, fietsers en gedeelde mobiliteit voorrang hebben. Daarvoor is **kernversterking** nodig: belangrijke functies zijn niet gescheiden maar worden verbonden door intelligente paden. Kernversterking is een werk van jaren. Het komt er op aan de ruimtelijke ordening zo te herdenken dat niet de auto maar de fietsende en stappende mens het uitgangspunt is voor verplaatsingen, aangevuld met slim openbaar en geëlektrificeerd vervoer.
- Maak een **tragewegenplan** op voor je gemeente en werk actief aan het herstel van functionele trage wegen.
- De verdere uitbouw van de **oude spoorwegbedding Eeklo-Zelzate** tot een fietsverbinding en groen lint kan een belangrijke troef voor de regio worden.
- Promoot vervoerssystemen zoals **carpoolen en autodelen**. Autodelen met chauffeur kan vervoersproblemen in veraf gelegen dorpen en gehuchten oplossen. Stel daarom actieplannen op voor autodelen en openbaar vervoer in samenwerking met Natuurpunt en Partners Meetjesland en Autodelen.net (www.autodelenmeetjesland.be).
- **Leefstraten** zijn autovrije of autoluwe straten die (al dan niet tijdelijk) ruimte geven aan het samen leven en bewegen. Rond scholen en op schoolroutes hebben fietsers en voetgangers voorrang door een **uitgebreide zone 30**.
- **Belevingstrajecten** bieden ruimte om op een gezonde en veilige manier naar school, het winkelcentrum en het werk te fietsen of te wandelen.
- De kwalitatieve openbare ruimte wordt aangelegd **op maat van de stappers en trappers** met o.a. een voetgangerszone, een fietsnetwerk en verkeersluwe woonerven. Als lokaal bestuur zet je best in op trage wegen als kwalitatieve verbindingswegen voor traag verkeer en implementeer je het stappenplan van trage wegen in de meerjarencyclus.
- Voorzie een **actieplan fietspaden** en trek elk jaar voldoende budget uit om fietspaden en veilige oversteekplaatsen te realiseren en te onderhouden.
- Meer woningen in de stads- of dorpskern betekenen hoe dan ook extra autoverkeer. Met een gezamenlijke **parking aan de rand van de wijk**, op wandelafstand van de woningen, maak je parkeerplaatsen in woonstraten en verharde opritten alvast overbodig.
- Teveel **vrachtwagens** rijden door onze dorpen. Een gezamenlijke strategie in het Meetjesland zou dit in goede banen moeten leiden.

- Neem ook voor **openbaar vervoer** het voortouw. Eis goede verbindingen met je buurgemeenten. Een snelle openbaarvervoersverbinding tussen Eeklo, Maldegem en Aalter is prioritair.
- Bij de herinrichting van de N44 (Aalter-Maldegem) en de N49 (Zelzate-Knokke) worden **ontsnipperingsmaatregelen** genomen door aanleg van wildtunnels, ecoducten en fietsbruggen.
- Bied voor je **personeel** (elektrische) fietsen aan, samen met openbaar vervoersabonnementen en deelauto's.

Inspiratie

- Verschillende gemeenten hebben de voorbije jaren trage wegen opgewaardeerd en heropend, zoals **Assenede** en **Evergem**
- Verschillende gemeenten stappen voor hun dienstenwagens over op elektriciteit of gas (o.a. **Knesselare**, **Eeklo**).
- **Maldegem** bouwt sinds 2013 het gemeentelijk wagenpark af. Cambio-autodelen voor bevolking en diensten werd ingevoerd en de mogelijkheid voor lease-fietsen wordt bekeken.

(foto@digitimm)

“Een goede ruimtelijke ordening begint met kernversterking.”

9. Ruimtelijke ordening

Open ruimte is zelfs in een plattelandsregio als het Meetjesland schaars. Prioritair is het bewoonbaar houden van woningen, vervolgens het herbestemmen en dan pas nieuwbouw. Een kernversterkende ruimtelijke ordening vormt de basis voor een klimaatneutrale gemeente. Hogere bouwdichtheden in het centrum zorgen voor een hogere woonkwaliteit: door de nabijheid kunnen meer verplaatsingen te voet of met de fiets worden afgelegd en wordt de economische basis voor lokale handelszaken versterkt.

Mogelijke acties van het gemeentebestuur

- Bouw niet aan de rand van de gemeente maar in het centrum, **ontmoedig decentrale woningen** en voorzie geen nieuwe verkavelingen op het platteland.
- Je kan ruimtelijke uitvoeringsplannen opmaken waarbij de **kernversterking** het uitgangspunt is. Met 2 tot 4 bouwlagen kan je in de centra voldoen aan de woningbehoefte.
- Geef eigen gronden in erfpacht voor **duurzame bouwprojecten** in de kern.
- **Schrap woonuitbreidingsgebieden**, op die manier wordt de **betonstop** concreet gemaakt. Geef ze een waardevolle, groene functie, bvb. parkzone, (speel)bos, korte keten landbouw,... Ook **groen** in het centrum is noodzakelijk. Onthard door speelplaatsen en pleinen groen in te richten, parkeerterreinen en opritten worden doorlaatbaar gemaakt.
- **Bescherm de open ruimte** door hiervoor specifieke RUP's op te maken, bvb. om het bouwen van **megastallen** onmogelijk te maken.
- Met een '**groennorm**' (zie ook 'Meer natuur zorgt voor meer welzijn' p.8) kan de gemeente de garantie geven dat de gewonnen open ruimte ook groen blijft. Die norm kan vastgelegd worden in de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening. Minstens **20 m² publiek toegankelijk groen per wooneenheid** is een veel gebruikte norm.
- Zorg voor voldoende **controle** op het terrein zodat de afgeleverde vergunningen correct nageleefd worden.
- Delen kan in **gedeelde woonvormen** of cohousingprojecten. Gemeenten kunnen bewoners begeleiden. Ook vergunnings- en eigendomsproblemen kunnen worden opgelost.
- **Intensiveer het gebruik van plaatsen** door gebouwen of parkings ter beschikking te stellen die voorheen enkel overdag werden gebruikt. Een slim parkeerbeleid zorgt ervoor dat de ruimtes efficiënt worden gebruikt. Parkeergelegenheid aan de rand en in stationsbuurten zorgt voor meer open ruimte in de kernen.
- **Verweven** gebeurt als je zowel winkelstraten als winkelarme gebieden aanduidt. In die winkelstraten kan dan een kleinhandelsbeleid gevoerd worden.
- Door **baanwinkels** af te remmen krijgt de middenstand in de kernen kansen.

- **Herbestem en hergebruik:** leegstandheffingen zorgen voor hergebruik.
- Veel **eengezinswoningen** uit de vorige eeuw zijn te groot. Opdelen is de boodschap, om zo ruimte te maken voor betaalbare nieuwe, kleinere gezinnen of voor het samenwonen van senioren. Het verbouwen van dergelijke woningen is tegelijk een stimulans om ze beter te isoleren en het energiegebruik naar beneden te halen.
- De **Duurzaamheidsmeter Wijken** (DZM Wijken) van de Vlaamse overheid is een hulpmiddel om een bouwproject te evalueren voor verschillende thema's, zowel bij de start als bij de ontwikkeling. De

Inspiratie

- **Eeklo** heeft een verordening die het bouwen van megastallen onmogelijk maakt.
- **Eeklo** stelt de parking van het Koninklijk Atheneum buiten de schooluren ter beschikking van buurtbewoners en van een dansschool.

(foto@digitimm)

Natuurpunt en haar partners versterken de samenleving

Natuurpunt en Partners Meetjesland bundelt een twintigtal lokale verenigingen. Samen zorgen we jaarlijks voor ruim 150 activiteiten in het Meetjesland, gaande van uitstappen, cursussen en vormingen tot filmavonden, inventarisaties, info- en discussieavonden. Natuurpunt en Partners Meetjesland en al haar lokale afdelingen zijn politiek neutraal en pluralistisch.

In het Meetjesland bundelen we ruim 3.100 leden-gezinnen. Onze blijvende groei is te danken aan de toenemende bezorgdheid voor natuur en milieu in onze regio. Steeds meer mensen springen zelf in de bres om de natuur veilig te stellen voor de toekomst. Bij Natuurpunt krijgen ze daar alle kansen voor. Natuurpunt is één van de sterkst bloeiende verenigingen in onze regio.

Natuurpunt en Partners Meetjesland is dan ook een ideale partner voor gemeentebesturen om werk te maken van natuur en milieu. Deze samenwerking kan vele vormen aannemen. Samen met een lokale afdeling kan een geboortebos gerealiseerd worden of een nieuw wandeltraject met vogelkijkhut gerealiseerd worden. De vrijwilligers van onze verenigingen kunnen ook voor heel wat input zorgen bij het gemeentelijk beleid. Dit kan via gemeentelijke adviesraden (milieuraad, gecoro,...) of via een structureel overleg tussen de gemeente en de lokale afdelingen. Door met onze lokale afdelingen samen te werken kan voor het nodige draagvlak bij de bevolking gezorgd worden.

Onze lidverenigingen verdienen natuurlijk ook alle steun voor hun verenigingswerking onder de vorm van subsidies, het ter beschikking stellen van lokalen en materialen (feest, audiovisueel,...).

Conclusie

Elk gemeentebestuur heeft de mogelijkheid om te versnellen in de transitie naar een duurzame gemeente. Daarvoor is een goed financieringsmodel nodig waarin de keuzes voor de 6 jaar bestuur worden vastgelegd vanuit een perspectief van duurzaamheid, in een traject waarbij de doelstellingen in 2050 en liefst nog daarvóór gerealiseerd worden.

Om dit te kunnen doen zal een draagvlak moeten ontstaan bij de burgers. In de ene gemeente zijn de veranderingen al verder gevorderd dan in de andere, maar prioritair in het geheel is dat burgers worden betrokken bij het ontwikkelen van de plannen en dat ze kunnen participeren in het uitvoeren ervan. Een voortdurende evaluatie door burgers in raden en wijken is noodzakelijk om dit draagvlak te behouden en te versterken.

Contactgegevens

Lees dit memorandum digitaal op www.NPMeetjesland.be/verkiezingen.

Lokale Natuurpunt-afdelingen:

Natuurpunt
Aalter

Koen Martens
09 375 01 88
natuurpuntaalter@skynet.be
www.natuurpunt.be/aalter

Natuurpunt
De Ratel Nevele

Dries Gryffroy
09 371 84 33
natuurpunteratel@telenet.be
<https://deratel.wordpress.com/>

Natuurpunt
Eeklo-Kaprijke-Evergem

Christine De Bie
09 377 68 73
eeklo-kaprijke-evergem@NPMeetjesland.be
www.natuurpunt.be/eeklo-kaprijke-evergem

Natuurpunt
Lovendegem

Eric De Clerck
09 372 89 28
natuurpunt.lovendegem@skynet.be
<https://www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-lovendegem>

Natuurpunt
Maldegem-Knesselare

Steven Degraer
0494 07 03 71
stevendegraer@natuurpuntmaldegemknesselare.be
www.natuurpuntmaldegemknesselare.be

Natuurpunt
Meetjeslandse Kreken

Bart Vandevoorde
0472 47 26 63
meetjeslandsekreken@NPMeetjesland.be
www.natuurpunt.be/meetjeslandsekreken

Natuurpunt
Waarschoot

Paul Vandenbossche
0498 07 78 71
natuurpunt.waarschoot@scarlet.be
www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-waarschoot

Natuurpunt
Zomergem

Nikolaj Vanvyve
0435 59 35 48
info@natuurpuntzomergem.be
www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-zomergem

Regionale koepel:

Stationsgebouw, Koningin Astridplein 1,
9900 Eeklo
09 377 93 00
info@NPMeetjesland.be
www.NPMeetjesland.be